

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Inaugurarea anului jubiliar de studii 2017-2018

Pe 18 septembrie curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc festivitatea de inaugurare a noului an de studii 2017-2018, moderată de rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, care a rostit o alocuțiune în deschiderea festivității, pe care o prezentăm în continuare.

Inaugurarea anului de studii 2017 – 2018 este un eveniment deosebit, căci astăzi dăm startul anului jubiliar de studii la Academia de Administrare Publică, consacrat aniversării de 25 de ani de la fondarea sa. Vă prezint câteva rezultate remarcabile din activitatea Academiei pe parcursul acestui pătrar de veac. Astăzi putem să ne mândrim cu cei peste 5000 de absolvenți ai studiilor de master. Peste 45 de mii de funcționari publici și alți angajați ai serviciului public au absolvit cursurile de dezvoltare profesională.

Acum câțiva ani am reușit să restabilim frumoasa tradiție, inițiată de primul rector, Mihail Platon, ca studenții Academiei să fie trimiși la stagii peste hotare. Anul acesta, 5 masteranzi au efectuat astfel de stagii în România.

D-voastră, cei care deja de un an vă aflați în aulele Academiei, iar unii au participat și la cursurile de dezvoltare profesională, ați remarcat că pentru noi, profesorii, specialiștii din Academie, este important ca fiecare persoană care pășește pragul instituției, să beneficieze de cea mai proaspătă informație din domeniul administrației publice, managementului, dreptului, relațiilor internaționale. Profesorii noștri vin în auditorii nu, pur și simplu, pentru a citi o prelegere, ci și pentru a discuta cu Dvs., acei, care astăzi

activați nemijlocit în domeniul administrației publice și vă confrunțați direct cu problemele existente, pentru a găsi împreună soluții la anumite situații de caz, pentru a recurge la un schimb de experiență etc.

Ați remarcat și faptul că în ultimii ani, Academia și-a consolidat capacitățile, prin crearea condițiilor bune pentru studii.

Extinderea relațiilor de cooperare internațională a oferit prilejul efectuării stagiului în România pentru masteranzii de la secția zi, participării la Școli de vară, obținerea de burse peste hotare, inclusiv în Turcia.

În curând, la Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București vor pleca, pe segment de mobilitate academică, pentru o perioadă de 4 luni, un masterand și un profesor de la Academie.

Avem mai multe propuneri pentru deschiderea programelor comune de asterat cu instituții similare de peste hotare (Elveția, România).

De asemenea, sunt în derulare câteva proiecte de cercetare naționale și internaționale care permit, de rând cu studierea bunelor practici internaționale, să consolidăm capacitatea instituției, inclusiv, prin procurarea de tehnică electronică performantă (table interactive), pentru extinderea spectrului informațional din bibliotecă.

Astăzi lansăm anul jubiliar de studii, pe parcursul căruia Academia va marca 25 de ani de la fondarea sa. În acest an, vor avea loc mai multe activități, dedicate acestui eveniment remarcabil, dar startul este omagiul adus celui care a fost Mihail Platon, cel care a inițiat

fondarea Academiei de Administrare Publică și care s-a aflat la cârma ei timp de 11 ani.

La 2 septembrie curent, s-au împlinit 85 de ani de la nașterea lui Mihail Platon, opera științifică a căruia este de pionierat în știința administrației din Republica Moldova.

De rând cu faptul că Mihail Platon a fost un om de stat, toată viața fiind dedicată sistemului de administrație, Dumnealui a lăsat o urmă importantă în predarea teoriei și practicii administrației publice.

Mai multe manuale, semnate de Mihail Platon, sunt printre primele care se studiază în cadrul cursurilor din Academie.

Recitind publicațiile din revista „Administrarea Publică”, materialele conferințelor științifice etc., am observat că ceea ce a scris Mihail Platon cu 10-20 de ani în urmă este actual și astăzi.

Vă îndemn să citiți Culegerea de studii „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”, elaborată în diferite perioade de Domnia sa, să vă inspirați din gândurile unui mare administrator.

Lansarea acestei lucrări în cadrul ședinței de astăzi vine să dea tonul anului jubiliar al Academiei, dar este și o provocare pentru noi de a reciti lucrările lui Mihail Platon, care rămân actuale peste timp.

Întrevedere Igor Dodon – Peter Michalko

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a avut, recent, o întrevedere cu noul Șef al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Peter Michalko.

În cadrul întrevederii, părțile au discutat în detalii subiecte cu privire la politica internă și externă, situația din regiune, cooperarea bilaterală și multilaterală ș.a.

„Se pare că actuala guvernare nu va mai putea manipula așa cum a făcut de nenumărate ori pe parcursul ultimilor aproximativ 8 ani. Domnul Peter Michalko cunoaște îndeaproape situația din țara noastră, deoarece a activat în Republica Moldova în diverse funcții și în diferite perioade, din anii 90 până în prezent”, a spus șeful statului.

Igor Dodon a declarat că Uniunea Europeană este vecinul nostru și unul dintre cei mai importanți parteneri, exprimându-și speranța că dinamica relațiilor va fi în creștere. Șeful statului a pledat, de asemenea, pentru intensificarea relațiilor de cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană în vederea realizării mai multor proiecte de interes comun în diverse domenii.

Totodată, președintele țării a menționat că planifică să întreprindă în următoarele luni o vizită la Bruxelles, în cadrul căreia va discuta cu mai mulți oficiali agenda relațiilor dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.

Interlocutorii au convenit să aibă un dialog constructiv și continuu.

x x x

Președintele Republicii Moldova, Comandantul Suprem al Forțelor Armate, Igor Dodon a fost prezent la exercițiul „Scutul de foc 2017” de la Baza Militară de Instruire a Armatei Naționale de la Bulboacă, scopul căruia l-a constituit fortificarea pregătirii efectivului subunităților de artilerie al Armatei Naționale în executarea misiunilor de luptă.

Șeful statului s-a familiarizat cu activitățile Statului Major al Batalionului de artilerie și al punctului de comandă și observare al Batalionului de artilerie de organizare și desfășurare a operațiunilor de luptă.

Cooperarea cu Fondul Monetar Internațional este o prioritate pentru Republica Moldova, iar autoritățile vor continua să îndeplinească exemplar angajamentele asumate, a declarat Președintele Parlamentului, Andrian Candu, la întrevederea, avută recent, cu Elizabeth Berry, adjunctul asistentului secretarului Trezoreriei SUA pentru Europa și Eurasia.

Oficialul Trezoreriei Statelor Unite ale Americii a exprimat suport și susținere pentru implementarea reformelor sustenabile lansate, pentru beneficiul și interesul cetățenilor Republicii Moldova și crearea condițiilor de garanții pentru investitorii străini.

Andrian Candu a amintit că, anul acesta, Parlamentul a adoptat în prima lectură pachetul bancar, numit Basel III, și a susținut norme care conduc la consolidarea atribuțiilor Băncii Naționale și oferire a unor instrumente mai bune pentru supravegherea pieței bancare, a pieței financiare, a pieței valorilor mobiliare. El a subliniat, în context, că Banca Națională a Moldovei are suport politic deplin din partea autorităților, fără interferențe în activitatea sa.

Președintele Parlamentului a comunicat despre lansarea platformei de comunicare interinstituțională pentru monitorizarea și controlul fraudei

Cooperare FMI – Republica Moldova

bancare. Scopul urmărit de autorități este accelerarea proceselor de recuperare a banilor și o mai bună conlucrare pe acest dosar fără atingerea independenței instituțiilor.

Potrivit domniei sale, cel târziu, în noiembrie, urmează să fie prezentat cel de-al doilea raport Kroll. „Rezultatele investigației și penalizarea celor care se fac vinovați de furtul din bănci sunt extrem de importante. Totodată, este la fel de important să fie recuperați banii fraudanți”, a menționat Andrian Candu.

Dialog cu Secretarul General ONU

Primul-Ministru al Republicii Moldova, Pavel Filip, a avut o întrevedere cu Secretarul General ONU, António Guterres, în marja lucrărilor celei de-a 72-a sesiuni a Adunării Generale a ONU, la New York. Cei doi oficiali au avut un schimb de opinii pe teme de actualitate de pe agenda internațională și au subliniat importanța ONU în arhitectura de securitate globală.

În cadrul discuțiilor, Premierul a exprimat gratitudine pentru asistența acordată de către ONU țării noastre și l-a asigurat pe António Guterres de susținerea Republicii Moldova în vederea promovării păcii, securității și dezvoltării durabile, în beneficiul întregii lumi.

În aceeași ordine de idei, Șeful Executivului a solicitat, în numele Guvernului Republicii Moldova, sprijinul ONU pentru eforturile întreprinse în vederea retragerii trupelor străine de pe teritoriul Republicii Moldova. Pavel Filip a specificat că această solicitare constituie o aplicare extrem de necesară a diplomației preventive într-o regiune, în care menținerea păcii și a securității regionale este amenințată. „Retragerea trupelor străine de pe teritoriul Republicii Moldova va contribui la asigurarea unei atmosfere mai bune pentru soluționarea conflictului transnistrean”, a subliniat Pavel Filip.

Totodată, Premierul a comunicat despre procesul amplu de reforme lansate de autoritățile din Republica Moldova și a menționat că au fost depuse eforturi consistente pentru a îmbunătăți legislația și reglementările naționale în diverse domenii, având la bază bunele practici internaționale. În acest sens, Pavel Filip a remarcat că realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă este parte integrantă a acestor reforme.

Lansarea cărții lui Mihail Platon – startul anului jubiliar al Academiei

Lansarea în cadrul inaugurării noului an de studii a cărții „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”, semnată de Mihail PLATON, primul rector al Academiei, Doctor Honoris Causa, în comemorarea a 85 de ani de la naștere, care ar fi împlinit această vârstă la 2 septembrie curent, a redat o semnificație deosebită acestui eveniment, care a dat start anului jubiliar al Academiei.

La festivitate a participat primul Președinte al Republicii Moldova, Mircea SNEGUR, care, la 21 mai 1993, a semnat decretul privind fondarea Academiei de Administrare Publică.

Domnia Sa a dat o înaltă apreciere inițiativei de editare și lansare, în cadrul festivității de astăzi, a cărții lui Mihail Platon. Întotdeauna

am apreciat personal osârdia și munca depusă de Mihail Platon, dar și rolul său ca fondator al școlii de știința administrației, a spus Mircea Snegur.

Prorectorul Academiei, Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, sub îngrijirea căruia a apărut cartea, s-a referit la conținutul culegerii de studii, evidențind calitățile de

om de stat, savant, învățător și inovator ale autorului.

Deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, Tudor DELIU, a recitat, în discursul său, câteva din versurile scrise la plecarea în nefință a savantului.

Cuvinte de apreciere pentru autorul Culegerii de studii au adresat Corneliu POPOVICI, consilier al Președintelui Republi-

cii Moldova în domeniul educației, culturii și cercetării, Valentin GUZNAC, secretar general-adjunct al Guvernului Republicii Moldova, Tatiana ȘAPTEFRĂȚI, doctor, conferențiar universitar la Catedra științe administrative, Ana PLATON, soția primului rector al Academiei, care a vorbit despre viața cotidiană a acestui și eforturile depuse pentru fondarea Academiei de Administrare Publică, Ina PAȘCAN, masterandă la Academie, primar al satului Țânțăreni, raionul Anenii Noi, Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, ȘEFA Bibliotecii științifice a Academiei, Nicolae ȚĂU, doctor habilitat, profesor universitar la Catedra științe politice și relații internaționale.

În cadrul festivității a fost vernisată o expoziție tematică de carte cu lucrările științifice semnate de Mihail Platon.

Sergiu CONDREA

Lansarea în cadrul festivității de inaugurare a anului jubiliar a Culegerii de studii „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”, semnată de Mihail PLATON, ca un omagiu primului rector al Academiei de Administrare Publică, fondatorul științei administrative autohtone, Doctor Honoris Causa al Academiei, a fost înalt apreciată de participanții la eveniment. Vă propunem câteva opinii ale participanților.

Mircea SNEGUR,
Primul Președinte al
Republicii Moldova,
Doctor Honoris Causa al
Academiei de
Administrare Publică

Vă mulțumesc frumos pentru invitația de a participa la evenimentul de inaugurare a noului an de studii și apreciez mult inițiativa lansării cărții primului rector al Academiei de Administrare Publică, Mihail Platon, în ca-

Independența Republicii Moldova și noile provocări în pregătirea cadrelor pentru administrația publică

drul manifestării de azi.

Dacă ar fi să privim din punct de vedere istoric, Parlamentul '90, chiar din primele zile de activitate, a fost preocupat de perfecționarea puterii executive, adoptând legile de rigoare. În acest context, este de menționat că, deși noi forțăm, în fel și chip, implementarea noilor forme de guvernământ, ne dădeam bine seama că toate acestea aveau să rămână inutile, dacă nu se va face regula pe verticala guvernării.

Această ordine putea fi obținută prin crearea cadrului legislativ privind bazele autoadministrării locale, ceea ce ar fi asigurat descentralizarea puterii în teritoriu și investirea puterii locale cu prerogative, obligațiuni și responsabilități reale.

Totodată, prin intermediul reprezentanților Centrului urma să fie garantată armonizarea relațiilor de subordonare, responsabilitate reciprocă de jos în sus și invers.

Aceste schimbări trebuiau făcute și din cauza că la fața locului se crease, practic, un vacuum al puterii, deoarece executivile și așa-zisele prezidii ale sovietelor locale se lăsau unul în nădejdea altuia. În pofida unor împotriviri ale retrograzilor (trebuie să vă spun că dezbaterile asupra proiectului respectiv în Parlament au durat mai multe luni de zile), la 10 iulie 1991 bazele autoadministrării locale au fost adoptate. Ulteri-

(Continuare în pag. 4)

Independența Republicii Moldova și noile provocări în pregătirea cadrelor pentru administrația publică

(Sfârșit. Început în pag. 3)

or, pe parcursul anilor, au fost adoptate alte acte legislative, care vizau perfecționarea administrației publice locale.

Aceasta se referea și la primii pași privind transpunerea în viață a noului sistem al administrației publice. Dar această tranziție decurgea destul de anevoios. Una dintre pricini era lipsa de specialiști dotați în materie de administrație publică. Conducerea de atunci, fiind conștientă că fără astfel de specialiști nu poate fi consolidată o societate nouă, a luat decizia de a crea o instituție specială de pregătire a lor. Și această misiune i-a fost încredințată renumitului politician și om de stat – Mihail Platon.

Mihail Platon a fondat Academia de Administrare Publică, a edificat-o multidimensional, instituția devenind unica de acest

fel în sistemul de pregătire și perfecționare a funcționarilor de stat.

La timpul respectiv, aidaoma creării statului, Republica Moldova, în condițiile lipsei experienței în domeniul administrației, construcției statului și a cadrului legislativ, a pornit de la „zero” și dezvoltarea Academiei de Administrare Publică.

DI Mihail Platon, grație înaltului grad de responsabilitate, pe care-l poseda, fiind un mare truditor (o spun în cunoștință de cauză, fiindcă l-am cunoscut încă la începutul anilor '60, la Florești, și pe urmă am activat, practic, în diferite posturi, cot la cot, pentru aceeași cauză), a înfruntat multe greutăți și impedimente. Și împreună cu colectivul, pe care tot el l-a creat, a reușit să scoată Academia în primplan, aceasta devenind una dintre cele mai prestigioase în sistemul de învățământ superior autohton.

Pentru aceste calități deosebite – osârdie și muncă cu jertfire de sine – personal l-am apreciat întotdeauna. Ceea ce, de fapt, se produce și în această zi, în cadrul ceremoniei de inaugurare a anului de învățământ. Și este, pe deplin, meritat.

O altă ipostază, prin care s-a manifestat dl Mihail Platon, au fost cercetările științifice în domeniul administrației publice. În acest context, putem afirma cu certitudine că Dumnealui a fost și fondatorul Școlii științifice a administrației publice. Aceasta ne-o confirmă și conținutul cărții „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”, semnată de Mihail Platon. Aici găsim răspuns la mai multe întrebări privind pregătirea și perfecționarea funcționarilor de stat, serviciul public, noul curs administrativ al țării noastre, căile de depășire a

crizelor în sfera cadrelor, perfecționarea personalului administrației publice și aleșilor locali, reforma administrației publice locale etc. etc.

De menționat că în activitatea sa atât ca rector al AAP, cât și cea științifică, Mihail Platon a ținut cont de contextul politic intern și extern pentru administrarea țării la momentul respectiv și în perspectivă.

D-lui a studiat și experiența altor țări în domeniul administrației publice (materialele respective le găsim, de asemenea, în culegerea de studii lansată astăzi).

La modul general, trebuie să spun că această carte prezintă un mare interes, din toate punctele de vedere, pentru toți acei care au decis să-și facă studiile la Academia de Administrare Publică și să se consacre serviciului public.

Aurel SÎMBOTEANU,
doctor, conferențiar
universitar,
prorector al Academiei
de Administrare Publică

Pe fondalul inaugurării anului universitar jubiliar, care va rotunji un sfert de veac de la fondarea instituției noastre, suntem în prezența unei activități de comemorare a primului rector al Academiei, regretatului Mihail Platon, care la 2 septembrie curent ar fi împlinit 85 de ani de la naștere.

Savant și om de stat, slujitor fidel al administrației publice

Este semnificativă și, într-un fel, chiar simbolică intersectarea acestor două evenimente. Or, lansarea Culegerii de studii „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”, autor Mihail Platon, constituie prima activitate în cadrul anului jubiliar al Academiei.

Pe parcursul activității sale în cadrul Academiei, Mihail Platon a îmbinat trei forme de activitate: administrativă, exercitând funcția de rector, didactică și de cercetare, în calitate de profesor universitar. Evoluția cercetărilor efectuate de Mihail Platon a parcurs calea de la articole științifice publicate în revista *Administrarea Publică*, alte surse științifice și de informare,

până la studii, complexe, fundamentale sub formă de manuale și monografii.

Analizând opera științifică a lui Mihail Platon, am putea evidenția câteva domenii de cercetare, care au determinat și structura prezentei Culegeri de studii, pe care o lansăm astăzi. Culegerea conține: a) studii de conceptualizare a proceselor și fenomenelor administrative; b) studii cu referire la activitatea cadrelor din administrația publică; c) studii privind procesul de reformare a administrației publice; d) studii comparate vizând sistemele de administrație publică; e) studii complexe cu menire didactică și monografică.

Ideea elaborării și editării

Culegerii de studii și includerii în ea a materialelor, publicate de către Mihail Platon pe parcursul perioadei 1993-2010 în diferite surse, a fost susținută de membrii Senatului, devenind, astfel, parte componentă a Planului de acțiuni privind pregătirea către aniversarea Academiei. Prin îngrijirea, pregătirea și editarea prezentei Culegeri de studii, noi realizăm câteva lucruri esențiale, și anume: aducem un omagiu comemorativ autorului, celui care a fost Mihail Platon; ușurăm accesul utilizatorilor către studiile sale, incorporate în această Culegere; realizăm o interacțiune logică

(Continuare în pag. 5)

Savant și om de stat, slujitor fidel al administrației publice

(Sfârșit. Început în pag. 4)

și simbolică între evenimentul comemorativ de 85 de ani de la nașterea lui Mihail Platon și inaugurarea anului jubiliar, de un sfert de veac, al Academiei.

Dar, consider eu, că la aceasta nu trebuie să ne oprim. Este necesar ca și pe viitor să contribuim la valorificarea moștenirii științifice a lui Mihail Platon prin căile accesibile nouă, unei instituții

de învățământ superior. Una dintre ele ar fi punerea în circuitul investigațional a elaborărilor realizate de Mihail Platon. Domeniile de cercetare, de care a fost preocupat Mihail Platon, rămân a fi actuale, ele pot fi și trebuie continuate prin diversificarea și aprofundarea subiectelor investigaționale, care ar răspunde solicitărilor, actuale și de viitor, ale teoriei

și practicii administrației publice.

Trebuie folosită mai activ moștenirea științifică a lui Mihail Platon în procesul de pregătire a cadrelor pentru administrația publică. Tineretul studios are posibilitate să se familiarizeze din opera sa cu diferite aspecte ale științei administrației. Studiile menționate servesc drept surse de referință și pentru

cadrele didactice în procesul educațional.

În cele din urmă, studiile științifice realizate de Mihail Platon pot servi o sursă utilă pentru funcționarii publici în exercițiu. Or, în cercetările sale se conțin multe recomandări folositoare cu caracter empiric, care reiese din bogata sa experiență nu numai ca cercetător și cadru didactic, dar și de personalitate care a fost preocupată, la anumite etape ale vieții sale, de activitatea administrativă practică în organele administrației publice.

Este o onoare să mă aflu astăzi la Academia de Administrare Publică, la acest eveniment deosebit, de inaugurare a anului de studii jubiliar, deoarece am activat mai mult timp în cadrul acestei instituții, începând cu 2002, când am fost invitat de rectorul Mihail Platon. Sunt bucuros să-mi revăd colegii cu care, sub îndrumarea rectorului, am realizat schimbarea ce a constituit temelia pe care s-a construit și s-a dezvoltat instituția modernă de astăzi.

Aceste baze au fost puse de Mihail Platon prin lucrările sale fundamentale și cercetările în domeniul științei administrative. Printre calitățile distincte ale Domniei Sale era faptul că ne obliga și pe noi să mergem pe această cale, accentul fiind pus pe deplasările de serviciu peste hotare. Reveniți acasă, discutăm împreună despre ceea ce am văzut interesant în instituțiile din străinătate, despre elementele care pot fi preluate și folosite la perfecționarea procesului de studii de la noi etc.

Omagierea acestei personalități notorii, părintele științei administrative autohtone, redă evenimentului de astăzi o semnificație deosebită.

Pe parcursul a mai multor ani, Domnia Sa a participat activ la consolidarea întregului sistem educațional din

țara noastră. El a pus bazele sistemului actual de cercetare: crearea cadrului normativ, inclusiv a Codului pentru Știință și Inovare, adoptat în 2004, a contribuit mult la crearea Academiei de Științe a Moldovei.

Cu părere de rău, circumstanțele de astăzi nu sunt dintre cele mai favorabile pentru sistemul de învățământ și cel științific din țara noastră și, în acest context, le-aș recomanda actualilor guvernanți să răsfoiască lucrările lui Mihail Platon. Cu siguranță, acolo pot fi găsite soluții pentru problemele din domeniile respective.

Un rol important, cred

Elaborările științifice ale lui Mihail Platon sunt mereu actuale

Corneliu POPOVICI,
doctor, conferențiar
universitar, consilier al
Președintelui Republicii
Moldova în domeniul
educației, culturii și cercetării

eu, în depășirea situației existente îi revine Academiei de Administrare Publică, deoarece, după cum s-a mai spus, poți guverna cu legi nu chiar bune, dar cu funcționari bine pregătiți și, practic, este imposibil de a guverna în țară, având legi bune, dar funcționari slab pregătiți. Academia are misiunea nobilă de a asigura sistemul public al țării cu cadre bine instruite, având ca suport lucrările inovatoare și mereu actuale ale lui Mihail Platon.

În 2003, domnul Mihail Platon a plecat de la Academie la Președinție, dar a păstrat relații strânse cu Academia. Multe schimbări au fost întreprinse în anii următori, ele fiind efectuate sub îndrumarea și cu implicarea nemijlocită a Domniei Sale. Domnul Mihail Platon nu numai că a inițiat studiul la licență la specializarea *Administrarea publică*, dar a insistat ca această specializare să fie introdusă în Nomenclatorul Cercetărilor Științifice.

Vasta operă a lui Mihail Platon trebuie să fie cartea de capăt a fiecărui funcționar de stat. Și nu numai a lor. Vă recomand să citiți, îndeosebi, cartea „Viața mea”. Veți afla multe lucruri inedite din is-

toria țării noastre, dar și din biografia omului de stat, a savantului care, dintr-o familie de țărani, a ajuns în fruntea Guvernului.

A fost un om deosebit, un Om cu literă mare. Și Culegerea de studii „*Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției*”, lansată în cadrul acestui eveniment, este una de excepție. Este o sinteză a mai multor concepții, a mai multor idei inedite, care demonstrează încă o dată că Mihail Platon a fost fondatorul științei administrației, al disciplinei de cercetare și de studiu în instituțiile de învățământ, este personalitatea marcantă care a pus bazele practice ale structurilor administrative în țara noastră.

Dar opera sa științifică este mult mai mare. Sunt încă multe lucrări netipărite și e de datoria noastră să le publicăm pentru perfecționarea în continuare a sistemului de pregătire a funcționarilor publici. Rolul determinant în acest proces complex îi revine în continuare Academiei de Administrare Publică, rol pe care și l-a asumat și l-a onorat pe parcursul celor 25 de ani de activitate.

Fondator al unei instituții de învățământ de tip european

Tudor DELIU,
deputat în Parlamentul
Republicii Moldova

Pentru mine, Mihail Platon a fost ca un părinte, ca un învățător, ca un arhitect, a fost ca un manager, deoarece nouă, celora care în 1993 venim la Academie, ni se crease impresia că dumnealui nu mai pleacă acasă. Îl întâlneam aici la orice oră de zi și de noapte. De aceea, laitmotivul luării mele de cuvânt este „**Rectorul Mihail Platon – fondator al unei instituții de învățământ de tip european**”.

Să încercăm să răspundem la o întrebare: cine putea să miște piatra științei administrației publice și într-un timp-record să transforme o clădire administrativă de izbeliște, de atunci, în ceea ce vedeți acum Dumneavoastră? Eu l-aș caracteriza pe Mihail Platon astfel: a fost omul predispus schimbărilor. Într-un timp scurt, s-a descătușat de stereotipurile și clișeele moștenite de la sistemul totalitar și a conștientizat faptul că Moldova, pentru a promova reformele, are nevoie de cadre bine instruite, care să poată implementa aceste reforme. După cum sună un enunț al autorului, inserat ca un motto în pliantul consacrat evenimentului; „**organele de stat din țară vor obține o autoritate bine meritată numai atunci când în dezvoltarea structurilor statale se va sesiza importanța factorului uman**”.

Sunt niște cuvinte-cheie pe care ar trebui să le conștientizăm. Bazele pregătirii cadrelor profesionale pentru serviciul public al țării au fost puse prin semnarea de către Președintele Mircea Snegur, la 21 mai 1993, a Decretului privind fondarea Academiei de Studii în Domeniul Administrației Publice, cum s-a numit la început Academia de Administrare Publică. Atunci au fost înmatriculați primii 42 de audienți. Rectorul Mihail Platon, nu numai că a deschis calea științei administrației, dar a și creat toate condițiile pentru ca cei care vin la Academie să beneficieze de tot necesarul pentru a face studii de calitate.

O calitate foarte importantă a dlui Mihail Platon a fost încrederea în tineri. A promovat cu insistență tinerii și mă bucur că astăzi mulți dintre colaboratorii Academiei sunt absolvenții acestei instituții. După fiecare promoție, Mihail Platon chema la convorbiri și selecta pe cei mai dotați absolvenți și le propunea să rămână la Academie, să pregătească noi promoții de funcționari de stat profesioniști. Așa s-a întâmplat și cu mine. Să continuăm dară, împreună cu echipa Academiei, să promovăm știința administrației.

Și cu această ocazie, la inaugurarea noului an de studii, aș vrea să aduc mulțumiri conducerii Academiei care continuă să dezvolte, să perfecționeze ceea ce a început primul rector, căci sunt realizări valoroase, Academia este apreciată nu numai în Republica Moldova, dar și departe de hotarele ei, ca o forjărie de cadre de înaltă calificare atât de necesare pentru Republica Moldova în calea ei spre integrarea europeană.

Academia de Administrare Publică are un rol aparte în procesul de edificare a societății prin serviciile educaționale, prestate și prin cercetările științifice în domeniul administrației publice.

Fiind un centru național de excelență pentru funcționarii publici, valoarea unică a Academiei poate fi estimată doar prin prisma rezultatelor activității absolvenților și specialiștilor din domeniu, care și-au perfecționat aici cunoștințele.

Ceea ce a făcut Mihail Platon pentru crearea acestei instituții, pentru dezvoltarea și afirmarea ei în rândurile funcționarilor publici și, în general, pentru sistemul educației din republică, este un lucru enorm. Abnegația, talentul și dăruirea de sine, pe care dumnealui le-a demonstrat în procesul de edificare a Academiei de Administrare Publică, sunt demne de urmat.

Opera lui Mihail Platon a fost crearea acestei instituții, pe lângă toate celelalte lucruri, la fel de importante, pe care le-a realizat în diferite funcții și posturi de conducere, pe care le-a ocupat până a veni în funcția de rector al Academiei de Administrare Publică.

Mi-aduc aminte discuțiile din societate, dar și în cadrul

Activitate consacrată administrației publice

asociațiilor primarilor din republică, la începutul anilor 2000, când se punea problema creării Ministerului Administrației Publice, și de cuvântul convingător al domnului Mihail Platon în favoarea creării acelui minister. Fiindcă, pe lângă aspectul științific și educațional, care ține de pregătirea funcționarilor publici, Mihail Platon vedea necesitatea creării unei instituții funcționale în cadrul Guvernului, care ar avea capacități și posibilități să promoveze, să materializeze în viață tot ce se pregătea, se discuta și se realiza în cadrul Academiei de Administrare Publică. Și i-a reușit acest lucru, a venit cu argumente și ministerul a fost creat. Regretabil, că acest minister a activat doar câțiva ani, dar totuși și-a adus contribuția la crearea unei baze legislative și normative de funcționare a sistemului administrativ.

Susțin inițiativa deputatului și profesorului Tudor Deliu, care a propus ca Academia de Administrare Publică să poarte numele fondatorului ei, Mihail Platon. Este o inițiativă frumoasă și trebuie să o promovăm. Dacă va fi necesară implicarea Cancelariei de Stat, dar ea este necesară, noi vom face acest lucru.

Vreau să aduc sincere mulțumiri rectorului Academiei, Oleg Balan, întregului colectiv pentru faptul că au muncit și muncesc foarte mult ca numele marelui Mihail Platon să nu fie dat uitării, să fie un model pentru generațiile viitoare. Tot ceea ce vedem aici, tot ceea ce se mai pregătește pentru a fi publicat, demonstrează încă o dată atașamentul deosebit al conducerii Academiei pentru memoria lui Mihail Platon și pentru operele pe care le-a dedicat nouă tuturor, funcționarilor publici, opere, care constituie tezaurul științei administrației publice autohtone.

Valentin GUZNAC,
secretar general-adjunct
al Guvernului

Inițiator și promotor activ al științei administrației

Tatiana ȘAPTEFRĂȚI,
doctor, conferențiar
universitar la Catedra
științe administrative

Atunci când realizez cursul „Știința administrației”, întotdeauna mă gândesc: dar ce ar spune, cum ar aprecia dl Platon lecția pe care am ținut-o? Am îndreptățit oare așteptările Dumnealui, care mi-a încredințat acest curs?

Numărul impunător de lucrări științifice ne demonstrează aportul substanțial al dlui Platon la dezvoltarea științei administrației. Aceste lucrări au fost primele lucrări științifice în domeniul administrației publice în Republica

Moldova în acea perioadă și, de fapt, au stat la baza cercetărilor ulterioare în domeniu.

În Republica Moldova, la inițiativa sa, știința administrației a fost introdusă pentru prima dată ca obiect de studiu în curricula universitară la Academia de Administrare Publică, dumnealui fiind și titularul acestui curs. Tot la inițiativa dumnealui și cu susținerea și implicarea activă a profesorului Teodor Popescu, au fost inițiate studiile la doctorat.

Pe parcursul prodigioasei sale activități, a publicat mai multe manuale și materiale didactice.

Perseverent și cu multă insistență, a promovat dezvoltarea științei administrației în aulele Academiei, la cursuri, forumuri științifice în țară și peste hotare.

Cu o mare forță de convingere, de o manieră inteligentă și colegială, în același timp exigent, ne-a transmis necesitatea efectuării cercetărilor în domeniul științei administrației și nouă, discipolilor săi. Deseori repeta „În administrația publică este ca și în domeniul medicinei: așa cum medicii nu au dreptul moral să comită erori în activitatea lor, fiindcă sunt responsabili de viața oamenilor, așa și funcționarii publici nu trebuie să greșescă, deoarece procesul de administrare în funcție de calitatea realizării lui, la fel, afectează viața oamenilor. Pentru a administra eficient este nevoie de studii complexe în domeniu”.

Pleda și chiar insista ca studenții să fie antrenați în procesul de cercetare.

Mihail Platon a fost inițiator și promotor activ al științei administrației publice în Republica Moldova. Prin lucrările sale și prin discipolii săi își dorea foarte mult ca știința administrației să se dezvolte și să contribuie la consolidarea sistemului de administrare.

În contextul actualei reforme administrative, rolul științei administrației devine imperios necesar, iar Academia de Administrare Publică, cu certitudine, trebuie să rămână principalul centru național de studii în domeniul administrației publice.

Faptul că sunteți la această prezentare, mă bucură nespus de mult. Dar m-au răvășit și amintirile anilor trecuți alături de omagiat.

Fiecare dintre noi vine pe pământ nu doar să facă umbră, dar să lase ceva în urma sa, lucruri frumoase care să servească tuturor. O vorbă înțeleaptă spune că trebuie să dai lumină altuia din lumina pe care o ai. Iată, acest îndemn al sufletului l-a însoțit mereu pe Mihail Platon. El a lucrat în multe funcții de stat în raioane și la Guvern. Pe unde a lucrat a făcut ceva schimbări. Asta era la el în sânge.

Îndemnul acesta de a se împărți cu alții cu lumina sa l-a adus, în perioada de tranziție, după declararea independenței tânărului nostru stat, la gândul să facă ceva ce ar servi țării noastre, oamenilor. Și anume - de a deschide o școală de formare, de pregătire și educare a cadrelor de conducere, adică a funcționarilor de stat. Și nu s-a lăsat până n-a realizat această idee. A deschis multe uși, s-a întâlnit cu persoane de rang înalt din conducerea țării

Administrarea publică – parte din familia sa

pentru a-i convinge despre necesitatea unei asemenea școli, care avea să fie Academia de Administrare Publică. Și i-a convins. S-a întâlnit cu mulți profesori de la diferite instituții de învățământ pentru a selecta și a forma echipa profesional-didactică a Academiei.

În toate ce făcea se sfătuia și cu noi, membrii familiei, ne cerea părerea, discutam. Fiindcă era foarte ocupat, familia a fost întotdeauna pentru el refugiul, locul semnării și liniștirii în momentele complicate din activitatea sa. Cum a fost și cu fondarea Academiei, când a primit o clădire, parcă părăsită, și trebuia pregătită în doar câteva luni pentru a începe lecțiile. Nu l-au descurajat aceste situații, ba dimpotrivă, l-au întărit și mai mult.

Odată m-a invitat la inaugurarea noului an de studii pentru a-mi arăta ce reprezintă Academia, care sunt reușitele, noul contingent de masteranzi. Și mi le povestea cu atâta entuziasm și satisfacție în suflet, de parcă toți cei prezenți, dar și slujitorii serviciului public, făceau parte din familia sa, adică își imagina o familie extinsă.

Și atunci mi-am amintit de un slogan al dramaturgului norvegian Henrik Ibsen: „O comunitate este ca o corabie. Fiecare trebuie să fie pregătit pentru a trece la cârmă”. Și Mihail Platon a lansat această corabie, pe nume Academia de Administrare Publică. Și-a văzut primele promoții, corabia încărcând peste ani tot mai mulți doritori de a naviga în această lume a cunoștințelor și se bucura pentru fiecare. Fiindcă fiecare era membru al familiei sale.

Acesta a fost Mihail Platon, comemorat astăzi, la această frumoasă festivitate de inaugurare a noului an de studii și de lansare a cărții sale.

Doresc acestei corăbii să meargă înainte, să țină cârma cu îndrăzneală.

Ana PLATON,
soția lui Mihail PLATON

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,
șefa Bibliotecii Științifice AAP

De la proclamarea Independenței Republicii Moldova și până la finele primului deceniu al sec. al XXI-lea, savantul Mihail Platon a reușit să pună bazele științei administrației publice în Republica Moldova. Astfel, încât, noi îl considerăm pe Mihail Platon patriarhul științei administrației publice din Republica Moldova. Cele peste 80 de studii, monografii, lu-

crări didactice în domeniul teoriei și practicii administrației publice, semnate de Domnia sa, constituie patrimoniul de aur al colecției Bibliotecii Științifice. Lucrările lui Mihail Platon sunt baza tuturor studiilor, cercetărilor și elaborărilor științifico-didactice la Academia de Administrare Publică. Ele servesc ca bază pentru cercetare nu numai pentru acei, care își fac studiile în cadrul Academiei, dar și pentru acei care efectuează cercetări în domeniul respectiv, și, nu în ultimul rând, pentru funcționarii publici aflați în exercițiul funcțiunii.

Dumnealui ne îndemna să studiem experiența instituțiilor din alte țări. Inclusiv a bibliotecilor, pentru

a prelua ideile avansate în prestarea serviciilor infodocumentare și, astfel, să modernizăm activitatea bibliotecii noastre.

Biblioteca Academiei a realizat performanțe și prin implementarea unor proiecte internaționale, începuturile cărora au fost susținute de Mihail Platon, primele proiecte fiind implementate cu suportul financiar al Fundației SOROS.

Astăzi, sunt în derulare două proiecte internaționale, obiectivul cărora este modernizarea bibliotecilor în țările Parteneriatului Estic, parte a cărora este și Biblioteca Academiei de Administrare Publică.

Lansarea în cadrul festivității de inaugurare a

noului an de studii a cărții lui Mihail Platon „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției” este un omagiu, un monument public al fondatorului științei administrației publice autohtone.

Îmi stăruie în memorie un gând-testament din epilogul lucrării autobiografice „Viața mea” scrisă de Mihail PLATON: „Nu timpul trece, noi ne trecem. Ne trecem, însa lăsăm urme pe acest pământ. Unul lasă urme mai adânci - altul mai la suprafață. Dar tocmai din totalitatea acestor amprente se compune imaginea timpului, panorama epocilor în care am trăit. Aș vrea să sper că urmașii vor aprecia la justa valoare și urma mea pe pământ”

Operă științifică în ajutorul funcționarilor publici

Problema dezvoltării și perfecționării profesionale a personalului din cadrul serviciului public s-a aflat la baza activității mai multor cercetători și specialiști în administrația publică, precum și, nemijlocit, în managementul resurselor umane. În acest context, contribuția fondatorului și primului rector al Academiei de Administrare Publică, Mihail Platon, este una fundamentală. Cercetările efectuate de autor servesc drept surse utile de referință pentru studierea administrației publice, inclusiv a aspectelor sale teoretico-conceptuale. Ele sunt realizate într-o manieră științifică originală, se bazează pe concepțiile doctrinare ale științei administrației și țin seama de particularitățile administrației publice din Republica Moldova, aflată în proces de reformare. Astfel, încât lucrările lui Mihail Platon sunt excepționale, cu o structură bine gândită; limbaj pe înțelesul funcționarilor cu experiență, dar și al celor care abia încep cariera în serviciul public.

Profesorul Mihail Platon, pasionat, entuziasmat și cerce-

șii o conduită morală exemplară de activitate în cadrul unei administrații publice moderne. Lucrările sale te fac să intri în contact cu valorile, etica și modul ideal de funcționare a unei administrații publice care se dorește democratică, transparentă, responsabilă, competentă și integră. Pentru mine și colegii mei aceasta înseamnă să cred într-o administrație care respectă identitatea cetățenilor în slujba cărora se află și care este capabilă să ofere comunității posibilități de dezvoltare economică, socială și culturală.

Ina PAȘCAN,
masterandă AAP,
primar al satului Țânțăreni,
r-nul Anenii Noi

tător inedit, prin lucrările sale de o valoare inestimabilă ne recomandă principii de valoare

și o conduită morală exemplară de activitate în cadrul unei administrații publice moderne. Lucrările sale te fac să intri în contact cu valorile, etica și modul ideal de funcționare a unei administrații publice care se dorește democratică, transparentă, responsabilă, competentă și integră. Pentru mine și colegii mei aceasta înseamnă să cred într-o administrație care respectă identitatea cetățenilor în slujba cărora se află și care este capabilă să ofere comunității posibilități de dezvoltare economică, socială și culturală.

Expoziție de carte „Mihail Platon: moștenirea didactico-științifică”

Cu prilejul lansării Culegerii de studii „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției” a fost vernisată și o expoziție cu genericul „Mihail Platon: moștenirea didactico-științifică”.

Expoziția a inclus numeroase alte cărți, manuale și monografii, lucrări științifice semnate de primul rector al Academiei de Administrare Publică, inclusiv „Viața mea”, „Introducere în știința administrației”, „Introducere în studiul statului și administrația publică”, „Administrația publică, curs universitar”, „Administrația publică, curs de lecții” și altele.

A apărut revista „Administrarea Publică” nr. 3/2017

Revista metodico-științifică trimestrială „Administrarea Publică” nr. 3/2017 a apărut recent cu genericul „**Academia de Administrare Publică la 25 de ani**”.

Șirul publicațiilor la această rubrică este inaugurat de interviul realizat cu **Oleg BALAN, rector al Academiei de Administrare Publică, redactor-șef al revistei „Administrarea Publică”, doctor habilitat în drept, profesor universitar**, „Academia este un centru național veritabil de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice”. „La începutul anilor '90, după obținerea Independenței Republicii Moldova, menționează rectorul Academiei, tânărul nostru stat s-a pomenit într-o situație destul de dificilă în ceea ce privește administrarea treburilor atât la nivel central, cât și la cel local. Vechea mașină administrativă de tip totalitar nu mai era bună de nimic, iar noile realități impuneau stiluri și oameni noi. Or, motivele fondării Academiei se regăsesc chiar în textul Decretului Președintelui Republicii Moldova, dl Mircea Negur, privind fondarea acesteia: complexitatea transformărilor politice și economice din republică, necesitatea formării unui aparat de stat de tip nou, profesionist și în scopul creării unui sistem de stat de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru organele administrației de stat și de auto-administrare locală, al elaborării și promovării unei politici de cadre eficiente”.

În continuarea interviului, Oleg Balan relatează despre calea parcursă de Academie pe parcursul celor circa 25 de ani, inclusiv activitatea de instruire și de cercetare științifică, dezvoltare profesională a cadrelor de funcționari publici, de stabilire și dezvoltare a relațiilor Academiei cu alte instituții similare din țară și de peste hotare etc.

Revista inserează o serie de materiale de anvergură la tradiționala rubrică „Administrarea publică: teorie și practi-

că”, printre care vom menționa, în primul rând, studiul „Savant și om de stat, slujitor fidel al administrației publice. *In memoriam: 85 de ani de la nașterea lui Mihail Platon*”, semnat de **Aurel SÎMBOTEANU, doctor în științe politice, conferențiar universitar**, prorector al Academiei de Administrare Publică. „Numele lui Mihail Platon, savant și om de stat, menționează autorul, se înscrie în lista personalităților remarcabile ale neamului nostru... Mihail Platon, deținând titlul științific de doctor habilitat în economie și posedând o bogată experiență de muncă în autoritățile publice, se înscrie în rândurile puținilor demnitari de stat care, după declararea Independenței Republicii Moldova, a conștientizat pe deplin necesitatea redimensionării activității administrative”. Autorul subliniază că „în contextul comemorării la 2 septembrie curent, a 85 de ani de la nașterea lui Mihail Platon, Senatul Academiei de Administrare Publică a decis publicarea unei culegeri de studii cu genericul „*Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției*”. Semnatarul articolului a analizat studiile inserate în culegerea nominalizată, dar și opera științifică în ansamblu a

lui Mihail Platon și a evidențiat câteva direcții importante de cercetare și anume: a) studii de conceptualizare a proceselor și fenomenelor administrative; b) studii cu referire la activitatea cadrelor din administrația publică; c) studii privind procesul de reformare a administrației publice; d) studii comparate vizând sistemele de administrație publică; e) studii complexe cu menire didactică. În continuarea studiului său, cercetătorul a elucidat contribuția autorului la fiecare dintre aceste direcții de cercetare, „care, în totalitatea lor, constituie conținutul tematic și parametrii dimensionali ai investigațiilor efectuate de Mihail Platon, dar și reperele principale ale științei administrației”.

La această rubrică mai sub scriu **Victor SACA, doctor habilitat, profesor universitar**, cu un articol profund original despre semnificațiile intereselor publice în contextul câmpului politic-administrativ, și **Violeta TINCUI, doctor în științe administrative, lector superior universitar**, cu unele opinii despre provocările gestiunii directe a serviciilor publice de către autoritățile administrației publice locale.

Compartimentul „Societatea civilă și statul de drept” este susținut de **Ana PASCARU, doctor habilitat în filosofie, conferențiar cercetător**, cu articolul „Unele considerații privind organizarea societății în Republica Moldova”, de **Silvia GORIUC, doctor în drept, conferențiar universitar**, și **Adrian CRASNOBAEV, doctor în drept, lector universitar**, cu o „Privire specială asupra unor tehnici de protecție a mediului”,

de alți cercetători în domeniul dreptului.

Tatiana MANOLE, doctor habilitat în economie, profesor universitar, și **Leonid BABII, doctor habilitat în economie, profesor universitar**, semnează articolele „Descentralizarea și autonomia financiară: o provocare pentru autoritățile publice locale” și „Procesul de utilizare a cunoștințelor: tratare sistemică” la rubrica „Economie și finanțe publice”, la care participă și alți cercetători-economiști.

Angela ZELENSCHI, doctor în filosofie, conferențiar universitar, ia în dezbatere la rubrica „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi” unele probleme ce țin de dezvoltarea competenței profesionale și etice a funcționarilor publici, iar **Nicolae ȚĂU, doctor habilitat, profesor universitar**, se pronunță la rubrica „Relații internaționale și integrare europeană” asupra unor chestiuni legate de internaționalizarea activității economice și implicarea guvernului în economia de piață.

Doctoranzii Academiei Ana VARZARI și Ion MELEȘTEAN analizează în publicațiile lor la rubrica „Tribuna tânărului cercetător” evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici și traseismul politic al primarilor în Republica Moldova (2011-2017). La același compartiment se pronunță, de asemenea, **Dinu MANOLE, master în științe juridice**, și **Cristian CAINARIAN, master în științe politice**, asupra unor probleme legate de eficacitatea politicii anticorupție (exemplul Singapore-ului) și de modernizarea sistemului achizițiilor publice prin tehnologiile digitale.

Acest număr de revistă se încheie cu îndemnul adresat funcționarilor publici și tuturor cititorilor săi de a-și reînnoi (a-și perfecția) abonamentele la revista „Administrarea Publică” pentru anul 2018.

Mihai GHEORGHE

Programele de master - în plină desfășurare

După inaugurarea festivă, la 18 septembrie, a anului de studii 2017-2018, profesorii și studenții Academiei de Administrare Publică, onorați de mesajul de salut al primului Președinte al Republicii Moldova, dl Mircea Snegur, au mers în aulele academice pentru acumularea de noi cunoștințe și competențe, conform scopurilor și obiectivelor din curricula de studii la programele de master: *Administrare publică, Teoria și practica administrației publice, Anticorupție, Management și Relații internaționale* – studii cu frecvență; și programele: *Administrare publică, Drept public Management și Relații internaționale* – studii cu frecvență redusă.

Dacă în primul an de studii au predominat disciplinele fundamentale, accentul fiind pus pe aspectul teoretic al cunoștințelor, în anul al II-lea disciplinele predate se caracterizează printr-o abordare aplicativă mai pronunțată, se studiază mecanisme și instrumente de soluționare a

multiplelor provocări în activitatea practică a instituțiilor și autorităților publice, cu care se confruntă studenții, majoritatea fiind funcționari publici.

Cu mare interes sunt abordate subiectele cu care vin în fața auditoriului profesorii Nicolae Romandaș, Mihail Șleahțișchi, Nistor Grozavu, Tatiana Savca, Violeta Tincu, Silvia Goriuc, Tatiana Tofan, Veronica Butnaru care, prin abordarea pragmatică și me-

todele interactive de lucru cu studenții, fac ca lecțiile să fie interesante și utile, venind cu multe studii de caz, exemple practice, simulări de situații etc.

În cadrul sesiunii de reper, la care participă studenții de la studii cu frecvență redusă, aceștia beneficiază de informații și recomandări utile din partea profesorilor pentru realizarea componentei ce ține de lucrul individual: subiecte ce urmează să fie

studiate individual, surse bibliografice, sarcini pentru elaborarea portofoliilor cu care urmează să se prezinte la sesiunea de evaluare.

Aveți toată certitudinea, că noul an de studii și disciplinele cu care au

demarat programele de master, vor fi de un real folos, iar cunoștințele temeinice acumulate de masteranzi vor determina o mai bună și mai eficientă activitate a autorităților publice.

Ion DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar, director
Departament studii
superioare de master

Dezvoltarea profesională

În perioada 25 – 29 septembrie 2017, a fost desfășurat cursul de instruire cu genericul „**Integrarea profesională în funcția publică**”, destinat funcționarilor publici debutanți din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și nivelul al doilea.

Participanții la curs s-au familiarizat cu prevederile cadrului normativ ce reglementează activitatea funcționarului public, cu teoria și practica organizării și funcționării administrației publice. De asemenea, debutanții și-au dezvoltat abilitățile de procesare a informației, de elaborare a notelor informative, rapoartelor, proiectelor de decizii, a scrisorilor; soluționarea petițiilor, comunicarea eficientă - calități necesare pentru îndeplinirea funcției publice. În acest scop, programul a fost divizat în trei module, care au inclus atât informația teoretică și empirică necesară, cât și informații aplicative ajustate la necesitățile actuale.

Obținerea acestor abilități a fost confirmată printr-un certificat de absolvire a cursului, emis în conformitate cu punctul 10.5 al Senatului Academiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 225 din 26.03.2014, precum și în te-

meiul punctului 40 din Regulamentul cu privire la dezvoltarea profesională continuă a personalului.

Eficiența lecțiilor, utilitatea lor se datorează formatorilor implicați în procesul de predare – cadre didactice ale Academiei, specialiști de înaltă calificare de la alte autorități publice centrale, dar și metodelor de instruire, folosite de către ei, precum: prezentare, studiu de caz, brainstorming, discuții în grup, care fac cursul dinamic și interactiv, astfel încât participanții pot asimila mai multă informație în mai puțin timp.

Anastasia MALAI,
metodist,
Departamentul
dezvoltare profesională

Instruirea funcționarilor debutanți

Curs în domeniul IT pentru sectorul public

În perioada 19-22 septembrie curent, la Academia de Administrare Publică s-a desfășurat prima etapă a cursului în domeniul IT cu tema „Sisteme Enterprise Resource Planning (ERP) pentru sectorul public”, la care au participat funcționari publici din autoritățile administrației publice locale, cadre didactice, colaboratori și studenți-masteranzi ai Academiei cu preocupări în domeniul e-guvernării și experți pentru consilierea instituțiilor publice în implementarea sistemelor de e-guvernare bazate pe ERP. Ei s-au familiarizat cu modalitatea de interacțiune a proceselor de logistică și management a serviciilor din sectorul public, toate în cadrul unui sistem ERP integrat.

Sistemul ERP este o aplicație software,

având ca scop integrarea informațională a tuturor proceselor unei organizații, ceea ce înseamnă că toată informația cu care operează o organizație se regăsește într-o singură bază de date, creându-se astfel legături între

diferite procese.

Utilizând o aplicație specială SAP, lider recunoscut în soluții software de colabo-

rare pentru afaceri din toate industriile și piețele semnificative, beneficiarii cursului vor învăța să implementeze funcțiile de bază în contabilitatea costurilor, gestionarea materialelor, achiziții și gestionarea serviciilor, toate aces-

tea fiind în cadrul autorităților publice în care activează.

Lecțiile au fost ținute de profesorul Alexander Prosser,

expert de la Universitatea de Economie și Administrare a Afacerilor din Viena, Austria.

Prezent la totalizarea primei etape a cursului, prorectorul Academiei de Administrare Publică, Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, a menționat importanța acestui curs, diseminarea resurselor informaționale în autoritățile publice, e-guvernarea, în contextul reformei administrației publice în desfășurare.

Cea de-a doua etapă a cursului va avea loc în februarie 2018.

Dinu MANOLE,
șef Direcție
relații internaționale

Lecturi academice Richelieu

Agencia Națională a Serviciului Public din Ucraina, în colaborare cu Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Ucrainei, a organizat, în perioada 21-22 septembrie curent, cea de-a IX ediție a Lecturilor Academice în numele lui Duke de Richelieu. Evenimentul s-a desfășurat la Institutul Regional de Administrație Publică din Odesa, în cadrul Platformei tematice „Democrație, bună guvernare și stabilitate» a inițiativei Uniunii Europene „Parteneriatul Estic».

La eveniment au participat circa 150 de funcționari din 9 țări (țările-membre ale Parteneriatului Estic, Polonia, Franța, Finlanda), reprezentanți ai autorităților centrale și instituțiilor de învățământ superior din țările Parteneriatului Estic, reprezentanți ai statelor membre ale UE și organizațiilor internaționale, funcționari ai Administrației Prezidențiale din Ucraina, Secretariatului Cabinetului de Miniștri al Ucrainei, șefi ai serviciilor resurse umane ale

ministerelor, alte autorități executive centrale.

Academia de Administrare Publică a fost reprezentată la evenimentul respectiv de către dna Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională și dna Tatiana Tofan, șefa Catedrei economie și management public.

În acest an, discuțiile s-au axat pe subiecte ce vizează practicile curente, dar și problemele existente în domeniul formării și dezvoltării profesionale a funcționarilor publici în statele membre ale UE și în țările Parteneriatului Estic.

În cadrul ședinței plenare a Lecturilor Academice Richelieu, participanții au discutat despre necesitatea reformării, modernizării sistemului actual de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici în conformitate cu standardele europene privind educația profesională pentru administrația publică și serviciul public.

În cadrul lucrărilor din cele trei secțiuni, participanții au discutat aspectele cele mai importante, experiența și cele mai bune practici ale statelor membre ale UE și ale țărilor din cadrul inițiativei UE „Parteneriatul Estic» în domeniul dezvoltării profesionale. Participanții au examinat și discutat minuțios proiectul Concepției privind reformarea sistemului de formare profesională a funcționarilor publici și a personalului din

administrația locală. De asemenea, au fost elaborate recomandări practice privind îmbunătățirea sistemului de formare a personalului pentru serviciul public, cadrului juridic și organizatoric al acestui sistem.

Participarea la acest eveniment a fost un bun prilej pentru a face cunoștință și a stabili contacte cu reprezentanții instituțiilor/autorităților publice din mai multe țări.

Utilitatea participării la Lecturile Academice rezidă și în faptul că studiile comparate pot identifica unele idei sau soluții de îmbunătățire a cadrului legislativ și organizatoric existent pentru perfecționarea continuă a funcționarilor angajați în serviciul public. Studiarea și analiza sistemelor de perfecționare din alte țări ne permit, de asemenea, să identificăm interdependența dintre perfecționarea funcționarilor angajați în serviciul public și modernizarea administrației publice în contextul integrării europene.

Aurelia ȚEPORDEI,
director Departament
dezvoltare profesională

Monitorizarea proiectului „Educational for Drone (eDrone)”

Oficiul Național Erasmus+ în Moldova a organizat, recent, o ședință de monitorizare a proiectului „Educational for Drone (eDrone)”, desfășurat în cadrul Programului Erasmus+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior”.

Proiectul reunește 17 universități din 8 țări: 4 din UE (Italia, Franța, Polonia, Româ-

nia) și 4 - postsovietice (Armenia, Georgia, Moldova, Belarus). Din partea Moldovei la proiect participă 4 instituții de învățământ superior: Academia de Administrare Publică (AAP), Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” (ACAPOL), Universitatea de Stat din Moldova (USM), Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM), precum și Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC). Ședința s-a desfășurat în incinta Universității de Stat din Moldova, scopul acesteia a fost

planificate până la sfârșitul anului 2017. La eveniment au participat reprezentanții Oficiului Național Erasmus+ în Moldova: Claudia Melinte, Cristina Gherman, Ana Samson și membrii echipelor de proiect din Moldova.

Ședința a fost deschisă de către dl Florentin Paladi, prorector pentru cercetare, USM, coordonator național al proiectului EDron, care a prezentat participanții și a anunțat scopul și obiectivele reuniunii.

Cu un mesaj de salut s-a adresat participanților la ședință dl Pasquale Daponte, UNISANNIO, Coordonator internațional al proiectului EDron, care a făcut o prezentare succintă a scopului și obiectivelor proiectului, a relatat despre realizările și problemele implementării proiectului.

În cadrul ședinței de monitorizare a proiectului,

reprezentanții echipelor de proiect din partea instituțiilor de învățământ superior: Silvia Dulschi (AAP), Tatiana Bulimaga (USM), Iurie Odagiu (ACAPOL), Oleg Stiopca (UASM) au prezentat rapoarte privind stadiul actual al proiectului: activitățile realizate și rezultatele obținute conform planului de acțiuni ale proiectului.

Pe parcursul ședinței, participanții au vorbit despre realizările și provocările întâlnite în perioada de raportare, au menționat activitățile care urmează să fie desfășurate până la sfârșitul anului 2017.

Membrii proiectului au răspuns la întrebările reprezentanților Oficiului Național Erasmus+, au înaintat propuneri, au punctat și provocările care ar putea apărea în viitor, identificând, totodată, și soluțiile posibile.

Silvia DULSCHI,
doctor,
conferențiar universitar,
șef Direcție știință
și doctorat

nia) și 4 - postsovietice (Armenia, Georgia, Moldova, Belarus). Din partea Moldovei la proiect participă 4 instituții de

discutarea rezultatelor și progresului proiectului în perioada de raportare: octombrie 2016 – septembrie 2017 și activitățile

La conferință au participat experți, formatori, specialiști în domeniul biblioteconomiei din Franța, Norvegia, Islanda, Estonia, Belgia, Țara Galilor, Republica Moldova, România.

Lucrările conferinței au fost organizate în 12 secțiuni: Biblioteca și societatea; Achiziția și dezvoltarea colecțiilor; Carte veche; Conservare; Restaurare; Catalogare, clasificare, indexare; Comunicarea documentelor și împrumutul interbibliotecar; Cultura informației; Informațizare și dezvoltare; Legislație de bibliotecă și perfecționare profesională; Periodice; Profesori documentaliști, Statistică și evaluare; Tehnici pedagogice în bibliotecă.

Scopul participării la conferință l-a constituit promovarea proiectului „Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries [LNSS]” la nivel internațional, prin analiza realizărilor și performanțelor

Biblioteci. Societate. Multiculturalitate

Cu acest generic, la Universitatea Transilvania din Brașov s-a desfășurat, în perioada 6-8 septembrie 2017, Conferința Națională a Bibliotecarilor din România, la care a participat Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, directorul Bibliotecii Științifice a Academiei de Administrare Publică, care, la întoarcere, a pregătit pentru ziar o informație despre acest eveniment.

obținute de către Biblioteca Științifică în cadrul Modulului nr. 4 de instruire în domeniul culturii informației.

„Cultura informației în proiectul internațional Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor” a fost genericul comunicării reprezentanților Bibliotecii Științifice AAP și Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, care a fost prezentată în cadrul secțiunii nr. 6 „Cultura informației”. Secțiunea, cu tematica „Cursuri și instrumente de lucru pentru dezvoltarea abilităților de informare”, a fost moderată de Angela REAPANOVICI, profesor universitar, doctor inginer, Universitatea Transilvania din

Brașov, expert internațional în cadrul proiectului „Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries [LNSS]”.

La conferință au fost prezentate noi tehnologii, inovații și experiențe avansate în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, discutate diverse teme și probleme care persistă în domeniul dat, analizate un șir de idei privind moderniza-

rea serviciilor de bibliotecă, au fost formulate recomandări în scopul îmbunătățirii acestora.

Considerăm că participarea la conferință va avea un impact

pozitiv asupra îmbunătățirii activității Bibliotecii Științifice AAP, va contribui la preluarea și implementarea unor idei de modernizare a serviciilor prestate de bibliotecă, dar și în stabilirea relațiilor de colaborare cu biblioteci universitare din România și alte țări participante la conferință.

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,
director al Bibliotecii
Științifice AAP

Stau uneori și mă gândesc, și-mi zic: măi că multă înțelepciune mai aveau înaintașii noștri și tot în așa măsură o foloseau în viața de toate zilele, ba și altora le dădeau fără zgârcenie din acel tezaur spiritual moștenit, mai și acumulat de-a lungul vieții de fiecare în parte. Că altfel cum ar fi ajuns până la noi atâtea vorbe cu tâlc, vorbe înțelepte, îndrumări la cale, sfaturi, povețe, și nu numai?

Îmi povestea tata (1912-1996) că pe vremuri, un flăcău dacă avea de gând să-i ceară mâna unei fete, mai ales din alt sat, trebuia să se intereseze și să afle din ce oameni se trage, să cunoască până la al nouălea neam rădăcina ființei cu care avea de gând să întemeieze o familie, adică, trebuia să cunoască, precum au zice noi azi, arborele genealogic al iubitei, și numai dacă era pe potriva lui, avea parte de binecuvântarea părinților. Și, putem fi siguri, că acele familii erau trainice, nu se destrămau la o boare de vânt. Dar parcă se proceda astfel numai când era vorba de a încheia o familie nouă? Chiar și la alegerea primarului localității, tot nu se opreau gospodarii la primul om ieșit în cale, darnic la vorbe potrivite și promisiuni cu nemiluita, precum că el, chipurile, e cel mai cel de a fi ales și a sta în fruntea satului. Îl alegeau, desigur, pe cel mai înstărit, mai înțelept, mai om din oameni, mai gospodar din gospodari, pentru care vorba și fapta mergeau mereu la braț. Că așa ziceau cei care aveau de ales: „Dacă a știut a face și a conduce, cu chibzuință, o gospodărie, va fi în stare să conducă și un sat întreg”. Și, cu siguranță, nu dădeau greș.

Despre felul cum procedau înaintașii, într-un caz sau altul, n-au uitat consătenii mei, prin ani trecând, dovadă e și alegerea actualului primar de Șirăuți pe Prut, Briceni, care se află în acest fotoliu de acum al doilea mandat. Firește, unul dintre argumentele forte care au stat la baza deciziei alegătorilor de a-și da votul pentru Vitalie Carlașuc a fost și rămâne faptul că acest gospodar este străne-

Înaintașii și urmașii

potul lui Vasile Carlașuc, mare gospodar și mare bunătate de om. L-am apucat în viață și eu. Parcă-l văd... Ori de câte ori ne întâlneam, moșulică ne-o lua înainte nouă, copiilor, și ne dădea „bună ziua”. Odată însă am cutezat să-l întreb:

- Da de ce, moș Vasile, mata ne dai „bună ziua” și nu aștepți ca noi să ți-o dăm?

- Voi, dragii moșului, sunteți viitorul, și eu... dau „bună ziua” viitorului.

Atunci, la acea oră, n-am dat mare atenție vorbelor moșului, dar, cu toate astea, mi-au intrat în cap, încât nu le-am uitat... La câtă vreme, le-am înțeles și eu sensul.

Dar pe câți copii, alde mama mea, rămași fără părinți, i-a ajutat, i-a crescut moș Vasile Carlașuc? Așa ceva nu se uită. Într-un fel, îi datorez și eu lui moș Vasile apariția mea pe lume, odată ce mama nu s-a prăpădit de foame, copil orfan ce era. Și, Dumnezeu, pentru tot binele care l-a făcut lumii, pentru că a muncit zi și noapte ca să fie un om înstărit, pentru că a construit din banii lui în anul 1933 un pod de piatră peste o râpă de tot necazul, într-o binelă obștii, ocupanții sovietici l-au deportat la urșii cei albi, în Siberia de gheață. Dar moș Vasile și acolo a sfințit locul, a făcut gospodărie și, după ani grei de muncă silnică, a revenit acasă, și, bineînțeles, nu cu mâinile goale, ci, din câte a agonisit, ne întindea și nouă ceva mărunțiș „pentru pâine de la iepure”, dar aceasta numai după ce ne dădea „bună ziua”.

Ca să vezi, nu degeaba se zice că surcica nu sare departe de trunchi. Gospodari în toată legea, oameni de o cumsecădenie aparte, frumoși la chip și la suflet au fost și feciorii lui moș Vasile: Parfin, Sava, Nicolae, Mihail Carlașuc – bunicul actualului primar de Șirăuți pe Prut. Asemeni unui brad era și Ioan Carlașuc, tatăl lui Vitalie, un om înalt, cu dragoste multă de viață și lume, un domn care și-a făcut, la vremea lui, o gos-

podărie frumoasă, ca o jucărie. Gândindu-mă la dânsul, oricât mi-aș încorda memoria, nu aș putea spune cui nu i-a făcut un bine, pe cine nu l-a ajutat, lucrând o viață șofer. Satul știe, satul nu uită... Ajuns la o greutate, nici Vitalie, feciorul lui, nu te lasă în drum. M-am convins pe propria-mi piele, cum s-ar zice. Astfel, din care parte mă uit, toate vorbesc despre ace-

Vitalie CARLAȘUC,
primar de Șireuți,
raionul Briceni

ea că nu de flori de cuc l-au ales oamenii în fruntea satului. Oricât aș da, nu cunosc pe altul care de ani și ani să aibă atâta grijă de curățenia localității: fie drum, pod, izvor, pârau, râpă sau cimitir... Cu Universitatea Agrară la braț, tone de deșeuri a adunat, cu mâinile lui, pe când încă nu era primar, și le-a tot cărat, cu căruța, la gunoiste... Să nu creadă însă care cumva că i s-a plătit măcar un sfanț pentru lucrul înfăptuit.

Ajuns primar, o ține tot așa, tot pe a lui. Păcat numai că nu e susținut de toți consătenii, de la mic la mare, după cum ar fi bine s-o facă. Doar curățenia e mama sănătății, și aș cuteza să pun întrebarea: oare numai el, primarul, are nevoie de sănătate?

L-am văzut pe Vitalie Carlașuc la salubritizarea localității, la dezapezirea drumurilor, urcat la volanul unui tractor, l-am aflat punând umărul din gros la lucrările de reparație capitală a podului peste pâraul din capătul grădinii lui Gheorghe Ciutac

Vița de vie tot învie

(tatăl marelui actor, Victor Ciutac), l-am văzut la clăditul zidului ce împrejmuește cimitirul din centrul satului, l-am văzut cu pensula în mână la vopsirea Sfintei Cruci, stabilită la intrarea în acest cimitir...

Știu: a făcut tot posibilul ca să nu lase pradă ruinării Casa de cultură din inima satului, pornită de ani buni pe aceeași cale. Susține, cât poate și cu ce poate activitatea artiștilor amatori, dar nici pe departe nu reușește în măsura în care și-ar dori s-o facă, de vreme ce trăim timpuri când sărăcia o dai pe ușă afară, iar ea intră pe fereastră.

De-o habă de vreme, de cum a fost înlăturat odiosul gard din sârmă ghimpată, încearcă, în fel și chip, să bareze tăierile ilicite ale vegetației forestiere din zona de protecție a Prutului. Vrea omul să fie păstrată natura, să fie ordine, să fie curat pretutindeni, să fie frumos și drag satul în care s-a născut, pe care l-au sfințit cu sudoarea frunții înaintașii, și al cărui primar este. Dar, cred, ar fi cazul să înțelegem cu toții că un om, oricât de puternic ar fi, nu poate duce zece valize odată, pe când zece oameni, fie și firavi, pot face acest lucru cu ușurință. Dar așa, vorba ceea: *Bălaia-nainte, bălaia la roate, oiștea-i tot goală de-o parte*. Nu-i vorbă, are o anumită susținere din partea unor patrioți locali, dar aceștia sunt prea puțini în comparație cu multiplele probleme ce trebuie rezolvate. Bănuiesc că toți acei care l-au ales și care nu l-au ales pe Vitalie Carlașuc în calitate de primar, nu și-au asumat rolul de spectatori: imediat după scrutinul electoral, să se așeze „pe prispă” și să urmărească ce va face primarul pentru sat. Doar unde-s mulți puterea crește..., glăsuiește și o vorbă din moși-strămoși. Știau, totuși, înaintașii noștri ce să zică și cum să facă. Iar primul Vitalie Carlașuc din acei înaintași se trage.

CORRESPONDENTUL: Ce reprezintă proiectul „Dezbateri pentru Dezvoltare” și care este scopul lui?

Nicolae NASTAS: Proiectul „Dezbateri pentru Dezvoltare” este destinat tinerilor liceeni cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, care își propun să sporească inițiativele tinerilor de a participa la activități sociale și la procesele de luare a deciziilor, precum și să crească gradul de înțelegere privind importanța responsabilității sociale.

COR.: Cum a decurs ședința comună a tinerilor membri ai „Clubului de Dezbateri” din Telenești și reprezentanților autorităților locale?

N. N.: În cadrul acestei ședințe, 10 elevi de la Liceul Teoretic „Lucian Blaga”, membri ai Clubului de Dezbateri din Telenești, au prezentat 4 strategii în care au venit cu soluții la problemele cu care se confruntă tinerii din raion, pe care le-au identificat anterior în urma unei cercetări sociologice. Daniela Lungu și Cătălin Druță au vorbit despre lipsa de oportunități privind organizarea timpului liber al tinerilor și soluțiile de depășire a problemei. Radu Bontea și Ion Roman au prezentat proiectul unui cinematograf închis. Daniela Climentovschi și Alexandru Litvinenco au propus modalități eficiente de utilizare a calculatorului. Valentina Moisei și Ana Ravevschi au prezentat ideea deschiderii la Telenești a unui cinematograf în aer liber.

COR.: Cum apreciați implicarea tinerilor în administrarea publică și care sunt relațiile cu primăria orașului Telenești?

N. N.: Implicarea de azi a tinerilor în procesul decizional la nivel local va permite crearea unui viitor mai prosper mâine, motiv pentru

Tineri implicați în activități publice

Clubul de Dezbateri al Tinerilor, creat la Telenești la inițiativa autorităților publice locale, a devenit un centru atractiv pentru tinerii din localitate, dornici de a se afirma ca participanți activi în viața socială, de a veni cu idei și propuneri inovatoare întru binele societății. Recent, a avut loc o ședință comună a tinerilor membri ai Clubului de Dezbateri și a reprezentanților autorităților locale, ca parte a celei de-a doua ediție din cadrul proiectului „Dezbateri pentru Dezvoltare”, organizată de Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), cu sprijinul financiar al Ambasadei Olandei în cadrul Programului MATRA.

La această temă am realizat un interviu cu dl Nicolae NASTAS, secretar al primăriei orașului Telenești.

care administrația este interesată în opiniile tinerilor și necesitățile acestora care trebuie luate în considerare și soluționate. Apatia tinerilor poate fi tratată prin apreciere, încurajare și stimularea acestora în implicarea treburilor publice. Drept exemplu de implicare a tinerilor poate servi organizarea de către Consiliul Local al tinerilor din Telenești a „Cinematografului în aer liber”, proiecții de filme în parcul central din orașul Telenești. Acest lucru tinerii l-au realizat cu ajutorul unui proiector, ecran mobil, wi-fi și prize montate în parc de către ei.

În orașul Telenești este specifică implicarea tinerilor în activități de voluntariat. Recent, a fost creat Clubul de Robotică - un serviciu în cadrul Bibliotecii Telenești cu sprijinul Programului Novateca (IREX Moldova) și a ATIC, instituția fiind echipată cu roboți LEGO și cu utilajul necesar, personalul instruit, iar contribuția APL a fost crearea de facilități pentru buna

funcționare a clubului.

Conștienți de faptul că adolescenții și tinerii din Telenești au capacități pentru a crea și adapta roboții la ușurarea muncii și activității oamenilor, la buna funcționare a clubului s-au implicat voluntar specialiștii în robotică. Tinerii se adună de 3 ori pe săptămână și programează roboții pentru diferite misiuni speciale: cum să transporte, să încarce, să descarce, să parcurgă distanțe dificile. O atenție deosebită este acordată designului roboților. Dacă au început cu construcții simple, acum reușesc să construiască roboți mai sofisticăți, care pot rezolva mai multe sarcini. Pentru prima dată în istoria raionului, o echipă de tineri a participat la Concursul Național FIRST LEGO League Moldova, în luna februarie. Tinerii au prezentat un proiect inovativ de îmbunătățire a relației omului cu animalele pentru a trăi în armonie, apreciat înalt de comisie. Înțorcându-se acasă cu premii

și trofee, ei au decis să-și creeze fiecare câte o echipă pentru a dezvolta un spirit emulativ de învățare. Este important că, grație clubului de robotică, participanții și-au îmbunătățit competențele la matematică și informatică, au o logică mai pragmatică, s-au armonizat relațiile între părinții și copiii care frecventează clubul.

COR.: Ce activități se prevăd pe viitor în cadrul proiectului „Dezbateri pentru Dezvoltare”?

N. N.: Noi vom sprijini activitățile și politicile care sunt dezvoltate și implementate în prezent de către tineretul activ și vom colabora și pe viitor pentru a „molipsi” și pe ceilalți tineri de activism social. Acest proiect pentru tineri, sub aspect mobilizator, va motiva tinerii din liceu să-și aducă în continuare propria contribuție la dezvoltarea comunității. Investind timp și efort pentru o cauză socială, ei, de fapt, investesc în dezvoltarea lor personală și acumulează experiență. Primăria orașului salută orice inițiativă, deoarece tinerii reprezintă viitorul acestei localități, iar viitorul este asigurat prin educație.

**Interviu realizat de
Vlad IONAȘCU**

Alexandru Stratan și Dumitru Parmacli – laureați ai Premiului Național - 2017 în domeniul științei

Alexandru STRATAN, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, director al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), și Dumitru PARMACLI, doctor habilitat în economie, profesor universitar la Universitatea din Comrat, au devenit laureați ai Premiului Național – 2017 în domeniul științei. Premiul a fost decernat pentru ciclul de cercetări în domeniul dezvoltării potențialului și sporirea eficienței economice a agriculturii „Tratat despre pământ: importanța, starea, eficiența utilizării în agricultură”.

Relevanța rezultatelor obținute în ciclul respectiv de cercetări științifice constă în soluționarea unor probleme teoretico-practice de importanță majoră atât în vederea consolidării literaturii de specialitate în domeniu, cât și în calitate de suport metodologic pentru practicieni.

Necesitatea imperioasă a acestor cercetări a fost determinată de o axiomă binecunoscută pentru noi că pământul este principala noastră bogăție și a o explora și utiliza eficient este o datorie sfântă a noastră. Astfel, intențiile savanților au fost de a cerceta și a pregăti un tratat complex despre pământ întru realizarea deplină a potențialului lui.

Or, în agricultura țării, în pofida deficiențelor existente din sector, există un potențial funciar imens, care nu este încă folosit în mod eficient. Este bine cunoscut faptul că agricultura, ca ramură principală a economiei țării, este determinată de eficiența utilizării terenurilor, deoarece ponderea producției vegetale ocupă 2/3 din volumul total al producției agricole. În acest context, problemele ce țin de atitudinea grijulie față de terenuri și utilizarea lor eficientă sunt foarte actuale pentru Republica Moldova - acestea au importanță nu doar științifică, ci și practică.

Fără studierea aprofundată și cuprinzătoare a compoziției, structurii și calității resurselor funciare, fără identificarea nivelului existent și potențial

al capacității de producție a principalului mijloc de producție din mediul rural, nu este posibil de a evalua real gestionarea terenurilor și a identifica rezervele de creștere a producției. De aceea, atenția principală în ciclul de cercetări „Tratat despre pământ: importanța, starea, eficiența utilizării în agricultură” a fost direcționată spre cercetarea și elaborarea bazelor metodologice de calculare a potențialului

producerea simplă sau extinsă.

Un interes deosebit (în special pentru specialiștii practicieni) o are cercetarea, orientată spre evaluarea calității executării lucrărilor în agricultură și a impactului lor asupra recoltei la hectar. Este important de menționat, că anume calitatea și oportunitatea efectuării operațiunilor tehnologice la producerea porumbului, strugurilor și a altor produse constituie motivul că nu se

parativă a productivității utilizării terenurilor în agricultura regiunilor Odesa, Vinița, Cernăuți și Hmelnițki din Ucraina, precum și a județelor învecinate din România.

Scopul cercetărilor comune („Tratat despre pământ: importanța, starea, eficiența utilizării în agricultură”, „Eficiența economică a producției agricole”, „Dezvoltarea inovațională a întreprinderilor” etc.) a fost elaborarea tezelor conceptuale,

recomandărilor metodologice și practice pentru creșterea nivelului realizării potențialului terenurilor agricole și dezvoltarea economiei agrare în ansamblu. În aceste lucrări agricultorii noștri vor găsi abordări deosebit de originale de evaluare a eficienței

utilizării pământului, așa cum venitul marginal, levierul operațional, problemele viabilității economice a întreprinderilor, etc.

Totodată, cei interesați pot să accese site-ul INCE www.ince.md pentru a se familiariza mai detaliat despre tehnologiile moderne de eficientizare a prelucrării pământului și obținerii recoltelor bogate și calitative de culturi agricole.

funciar și eficienței utilizării lui în agricultură. În baza unui amplu material statistic, care reflectă indicatorii utilizării pământului în peste 50 de ani în toate categoriile de gospodării din țară, autorii au reușit să demonstreze, că sectorul agrar are rezerve mari de creștere încă nefolosite. De o valoare deosebită sunt bazele metodologice de argumentare a normelor de determinare a volumelor de profit pe unitate de suprafață, care asigură re-

obțin volumele necesare de producție.

În toate capitolele monografiei este evidentă poziția autorilor, care constă în necesitatea creșterii semnificative a recoltei la hectar de semănături sau plantații multianuale, ca direcție unică de dezvoltare a agriculturii moderne. În confirmarea existenței unor rezerve semnificative de creștere a recoltei la hectar a principalelor culturi cultivate în țară, autorii efectuează o analiză com-

ADMITERE DOCTORAT 2017

Academia de Administrare Publică anunță admiterea la studii de doctorat, cu finanțare de la buget și în bază de contract, pentru anul academic 2017-2018, la următoarele specialități:

563.01. Teoria, metodologia administrației publice.

563.02. Organizarea și dirijarea în instituțiile publice; servicii publice.

La concursul de admitere la doctorat pot participa cetățenii Republicii Moldova, deținători ai diplomei de masterat sau echivalentul acestora, cu media generală nu mai mică de 8,0.

La concurs se admit și cetățeni străinii și apatridii, cu studii postuniversitare specializate sau universitare, în baza acordurilor interstatale, precum și în bază de contracte individuale.

Absolvenții instituțiilor de învățământ superior, deținători ai diplomelor eliberate până în anul 1995 inclusiv, au dreptul să participe la concursul de admitere în aceleași condiții.

Candidații la doctorat vor susține proba la specialitatea Administrarea publică și referatul științific la tematica specialității alese.

Înscrierea candidaților va avea loc în perioada 18 septembrie – 13 octombrie 2017.

Susținerea probelor de concurs: 17 – 19 octombrie 2017.

Înmatricularea la studii de doctorat: 23 - 25 octombrie 2017.

Studiile vor începe la 1 noiembrie 2017.

Pentru informații detaliate privind admiterea la doctorat puteți accesa site-ul Academiei – www.aap.gov.md, sau telefona la nr. 022-284084.

NOTĂ. Studiile superioare de doctorat reprezintă cel de-al III-lea ciclu de învățământ superior și sunt organizate în Academia de Administrare Publică (AAP) în cadrul Școlii doctorale în științe administrative, creată în anul 2015 și autorizată în conformitate cu legislația în vigoare.

Studiile superioare de doctorat cuprind un program de pregătire bazat pe studii avansate și un program individual de cercetare științifică.

Admiterea la studii superioare de doctorat se face în conformitate cu următoarele acte legislative:

Codul Educației al Republicii Moldova, din 17.07.2014;

Regulamentul privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1007 din 10.12.2014;

Carta Academiei de Administrare Publică, aprobată la ședința Senatului din 09 iunie 2015;

Regulamentul instituțional de organizare și funcționare a programelor de studii de doctorat în cadrul AAP, aprobat la ședința Senatului din 22 decembrie 2015.

Abonarea 2017

Continuă abonarea la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „**Funcționarul public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADÎCA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Mihail MANEA - redactor

Sergiu CARCEA - designer

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 28.09.2017

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică